

... alebo o ľahostajnosti, relativizme, povrchnosti, fundamentalizme a duchovnosti bez Boha.

BOŽIE SLOVO:

(Sk 8, 13-19)

Čítanie zo Skutkov apoštolov: *Vtedy uveril aj sám Šimon, dal sa pokrstiť a pridržal sa Filipa. A keď videl, že sa dejú znamenia a veľké divy, trýpol od úžasu. ¹⁴ Keď sa apoštolí, ktorí boli v Jeruzaleme, dopočuli, že Samária prijala Božie slovo, vyslali k nim Petra a Jána. ¹⁵ Oni ta zašli a modlili sa za nich, aby dostali Ducha Svätého, ¹⁶ lebo na nikoho z nich ešte nezostúpil; boli iba pokrstení v mene Pána Ježiša. ¹⁷ Potom na nich vložili ruky a dostali Ducha Svätého. ¹⁸ Keď Šimon videl, že vkladáním rúk apoštolov sa udeľuje Duch, ponúkol im peniaze ¹⁹ a povedal: "Dajte aj mne takú moc, aby každý, na koho vložím ruky, dostal Ducha Svätého." Počuli sme Božie slovo.*

KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 468, 360, 248, 342, 345, 348)

Sme kresťania a podobne ako Apoštolí v Jeruzaleme, aj my túžime sprostredkovať iným Krista a Jeho Evanjelium. A podobne ako oni vo svojej dobe, aj my čelíme výzvam a problémom, ktoré vyplývajú z kultúry, uprostred ktorej žijeme – nie kultúry v zmysle umenia, ale kultúry ako „súboru zvykov, vzťahov, inštitúcií, umenia a iných črt, ktoré charakterizujú spoločnosť alebo sociálnu skupinu.“ V dobe Apoštolov čelili kresťania pohanským náboženstvám a kultom, odporu zo strany židovstva a prenasledovaniu zo strany Rímskej ríše. Dnes sú tieto problémy preč, miesto nich sa ale objavili iné, nové, charakteristické pre našu modernú spoločnosť. Pápež niektoré z nich spomína:

Ľahostajnosť. „Vo väčšine prípadov ... ide o rozšírenú ľahostajnosť“ (EG 61). Nezaujímam. Žijeme vo svete, kde možnosti rozptylenia a zaháňania nudy (ktorá je príčinou toho, prečo je Peklo peklo) sú bezmála neobmedzené. Trochu sa to podobá ľuďom, ktorí odmietajú evakuáciu z domu, ohrozeného veľkým lesným požiarom, lebo sa im zatiaľ s pomocou záhradnej hadice dari hasiť prvé vznikajúce ohniská na svojej záhrade a myslia si, že to tak pôjde stále. Dnes sú ľudia tak zaneprázdnení nielen zamestnaním, ale aj najrôznejšou inou činnosťou, zábavou, internetom, médiami a súčasne žijú v tak pokojnom a pohodlnom a bezproblémovom svete, že im nakoniec chýba oboje: myslenie a uvažovanie im pripadá príliš ťažké a nikde nevidia motiváciu, prečo by sa mali začať zamýšľať nad sebou a nad svojim životom, veď im vlastne nič nechýba, je im celkom príjemne, zvykli si na pohodlný život vo svete, necítia potrebu niečo na sebe zásadne meniť...

Relativizmus je ďalšie, na čo pápež naráža: „... relativizmus spojený s rozčarovaním i krízou ideológií, ktorá je negatívnou reakciou ľudí na všetko, čo pripomína totalitu. Toto poškodzuje nielen Cirkev, ale spoločenský život vo všeobecnosti. Je zrejme, že kultúra, v ktorej každý chce byť nositeľom vlastnej subjektívnej pravdy, nepodporuje túžbu občanov zapojiť sa do spoločného projektu, ktorý presahuje ich osobné záujmy a túžby“ (EG 61). Aby sme mu porozumeli, existujú dva prístupy k svetu ak životu a vôbec, ku všetkému. **Racionalistický**, je založený na rozume: najprv sa skúmam, snažím sa spoznať a pochopiť kto som, o čom je svet, aký to má zmysel – a potom nájdem v tomto všetkom svoje miesto a začnem podľa toho žiť. **Obrazne povedané, najprv si zistím, kde sú dvere a potom nimi vyjdem von.** Ten druhý je **voluntaristický**, založený na vôli a chcení: Ja to chcem tak, podľa mňa toto je dobré a správne a tamto zase zlé – a Vesmír sa musí prispôbiť mne, lebo ja som sa takto rozhodol a ja to takto chcem! **Obrazne povedané – ja som sa rozhodol, že dvere sú tu a tadiaľto vyjdem von, aj keby som mal zbúrať stenu – alebo, ak sa mi to nepodarí, tak ukrivdene kričal a sťažoval sa na netoleranciu, diskrimináciu a útlak, lebo ja chcem mať dvere tu a bodka!** Je jasné, že ten prvý prístup, založený na rozume, je lepší. Tak funguje kresťanstvo. Ten druhý je ale spravidla pohodlnejší – nemusím sa o nič snažiť, iba sa poddať svojim pudom, chutkám, náladám, svojej pohodlnosti. Tak v poslednom čase stále viac uvažuje svet okolo nás. Ako ktosi povedal, žijeme v dobe, kde už nezáleží na tom, aká je skutočnosť, aká je realita – iba na názoroch, ktoré si vytvárame a ktorým veríme a ktoré sú „našou pravdou“ (hoci skutočná pravda nie je ani moja, ani nikoho, prosto iba je, objektívne a nemenne ako realita sama).

Povrchnosť. „V prevládajúcej kultúre súčasnosti prvé miesto zaujíma to, čo je vonkajšie, okamžité, viditeľné, rýchle, povrchné, dočasné. To, čo je reálne, ustupuje tomu, čo je zdanlivé“ (EG 62). Meradlom všetkých vecí sa stále viac stáva ono „Je to zábavné, je tu „fun“?“, či opak v podobe „To je nuda!“ Nakoniec, aj Šimona Mága z dnešného úryvku viac zaujali vonkajšie prejavy Ducha Svätého, než to hlavné a vnútorné, Boží Život, ktorý nám Duch dáva. Dnes na túto tradíciu nadväzujú rôzni **televízni kazatelia**, hlásajúci tzv. **evanjelium prosperity** a sľubujúci ľuďom nie spásu a Boží Život v Duchu, ale že ak im uveria, tak budú už len zdraví, úspešní vo svete a bohatí. A ľudia im veria, podporujú ich – lebo to je presne tá **povrchná úroveň**, na ktorej bežne žijú a o čom bežne ide!

Fundamentalizmus a duchovnosť bez Boha. „Katolícka viera mnohých národov čelí výzve rozšírovania nových náboženských hnutí, z ktorých určitá časť má tendenciu k fundamentalizmu a zasa iná smeruje k predkladaniu duchovnosti bez Boha“ (EG 63). Fundamentalizmus je často formou návratu k **zákonníctvu** a **obradníctvu** ako vonkajšej náhrady vnútornejšieho (a náročnejšieho a radikálnejšieho) uverenia a obrátenia. A na **opačnom konci** je oná duchovnosť, ktorá sa orientuje len na pocity a **vonné tyčinky** a **zvončeky** a **objímanie stromov** a **ezoterickú hudbu** a dáva pocit, že ak sa tomuto venujem, tak som „hlboko duchovný človek“ – znovu bez nutnosti viery a obrátenia – a nemusím nikoho počúvať, ničomu sa prispôbiť, sám sebe som si bohom, cirkvou aj pápežom.

NA ZAMYSLENIE:

Základom našej reakcie na situáciu, v ktorej sa nachádzame, by mala byť otázka: **Prečo by sa vlastne ľudia mali stať kresťanmi?** V dnešnom úryvku z Písma sme počuli o človekovi Šimonovi, ktorý „robil čary a ohromoval samárijský ľud, tvrdiac, že on je niekým veľkým“ (Sk 8, 9). Nakoniec ale aj on uveril, stal sa kresťanom a dokonca bol ochotný vynaložiť nemalé peniaze na získanie schopností, ktoré videl na apoštoloch. Prečo? Pretože to bolo super! Bolo to úžasné! Skvelé! Veľké! Toto je dôvod, prečo sa ľudia stávajú (alebo by sa aspoň mali stávať) kresťanmi: Lebo je to super! Lepšie, než kresťanom nebyť, omnoho lepšie! Všetko ostatné je potom už iba detail. Svet **módy** ale napríklad aj svet **športu** je dnes dôkazom toho, že ľudia sú stále ochotní ísť za niečím, ak veria, že je to super skvelá vec, a ak majú nádej, že to aj oni môžu získať a mať!

Je to tak? V prvom rade, my sami zijeme život synov a dcér Boha, omnoho lepši, skvelejší, radostnejší a plnši, než všetci ostatní ľudia? Vidia to na nás? Alebo nie? Ak nie, často „**môžu za to aj niektoré naše štruktúry; môže za to málo priateľská atmosféra v niektorých farnosťiach a spoločenských alebo byrokratických prístupoch k riešeniu problémov – jednoduchých, ako aj zložitých – týkajúcich sa života našich národov. Na mnohých miestach prevláda administratívny prístup nad pastoračným a tiež vysluhovanie sviatostí bez ostatných foriem evanjelizácie**“ (EG 63) – čiže bez toho, aby nám bolo niekedy skutočné hlásané Evanjelium a aby sme boli skutočne privedení ku skutočnému obráteniu. Na Slovensku môže byť človek pohodlne farnikom, kňazom či biskupom bez toho, aby niekedy naozaj skutočne uveril a obrátil sa! A sme znovu pri jadre veci: Nemôžeme dať, ak sami nemáme. Nemôžeme ukázať, kým sami nevidíme. Nemôžeme pozvať na cestu, ak ju najprv sami nepoznáme a nejedme po nej. Potom nám ostáva len diskutovanie, dohadovanie sa, presvedčanie – a nakoniec znechutenie a rezignácia, keď vidíme, že to nikam nevedie. Možno by sa mnohí okolo nás obrátili, aj bez veľkej námahy, keby sme my sami obrátení boli a ten závideniahodný život veselo a otvorene pred tvárou celého sveta žili!

OTÁZKY:

< Ako sa tieto štyri problémy prejavujú vo Vašej farnosti, rodine? Ako na ne reagujete? Prináša to nejaké výsledky? Robíte niekde chybu? >